

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirtoa Turun Aikuiskoulutussäätiölle valmistelevalle työryhmälle loppuraportti

Sisällysluettelo

Valmistelun aikaisemmat vaiheet	1
Työryhmän toimeksianto ja työskentely	1
Nykytilanne.....	2
Turun Aikuiskoulutuskeskus.....	2
Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus.....	2
Oppisopimustoimistot.....	2
Tavoitteet ja reunaehdot.....	3
Palvelukyky.....	3
Oppisopimustoiminta.....	5
Henkilöstö.....	6
Talous.....	7
Tilat.....	8
Yhteys nuorisosaasteen koulutukseen ja konserniohjaus	8
Seudullinen tilanne	9
Toteutustavat	11
Liiketoimintasiirto Turun kaupungilta Turun Aikuiskoulutussäätiölle (malli 1)	11
Sopimusyhteistyömalli (malli 2)	12
Kaikki ammatillinen koulutus kootaan Turun Aikuiskoulutussäätiöön (malli 3)	14
Johtopäätös	15
LIITTEET	17

Valmistelun aikaisemmat vaiheet

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.12.2012 § 237 vuoden 2013 talousarvion ja vuosien 2013 – 2016 taloussuunnitelman. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunkitason toimenpiteenä selvitetään ja valmistellaan Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirto Turun Aikuiskoulutussäätiölle.

Turun aikuiskoulutuksen keskittämistä on selvitetty jo aiemmin. Vuonna 2007 nimettiin ammatillisen aikuiskoulutuksen yhdistämistä selvittävä työryhmä, joka jätti keskittämisen eri vaihtoehtoja tarkastelevan selvityksen vuonna 2008.

Vuonna 2009 asetettiin työryhmä valmistelemaan Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksen yhdistämistä. Työryhmä esitti yhdistämistä siten, että Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus fuusioidaan Turun Aikuiskoulutussäätiön ylläpitämään Turun Aikuiskoulutuskeskukseen ja Turun ammatti-instituutin oppisopimustoiminta fuusioidaan Turun Aikuiskoulutussäätiön alaisuudessa olevaan oppisopimustoimintaan. Esitys ei johtanut toimenpiteisiin.

Työryhmän toimeksianto ja työskentely

Kaupunginvaltuuston päätöksen 3.12.2012 § 237 perusteella kaupunginjohtaja päätti 25.1.2013 § 17 asettaa työryhmän selvittämään ja valmistelemaan Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirtoa Turun Aikuiskoulutussäätiölle. Päätöksen mukaan työryhmän tulee jättää asiaa koskeva ehdotuksensa kaupunginhallitukselle 31.3.2013 mennessä.

Työryhmään nimettiin seuraavat henkilöt:

- erityisasiantuntija Sami Savolainen, konsernihallinto, puheenjohtaja
- palvelujohtaja Mika Helva, sivistystoimiala
- tulosaluejohtaja Hannu Immonen, sivistystoimiala
- tulosaluejohtaja Päivi Lehtinen, sivistystoimiala
- toimitusjohtaja Harri Seikola, Turun Aikuiskoulutussäätiö
- rehtori Tommi Forss, Turun Aikuiskoulutuskeskus

Lisäksi ryhmän työskentelyyn on osallistunut sivistystoimialan toimialajohtaja Timo Jalonen ja johtava koulutustarkastaja Pekka Koivisto. Ryhmän sihteerinä on toiminut va. kaupunginsihteeri Merja Jokela. Työryhmä on valmistelun aikana kuullut mm. controller Kim Moisiolinnaa.

Työryhmä on kokoontunut neljä kertaa. Asian valmisteluvaihetta on esitelty Turun kaupungin yhteistyötoimikunnassa 12.3.2013, sivistystoimialan yhteistyöryhmässä 22.3.2013, ammatillisen koulutuksen tulosalueen työpaikkakokouksissa 20.3.2013, 25.3.2013 ja 28.3.2013 sekä aikuiskoulutuksen tulosalueen työpaikkakokouksessa 21.3.2013.

Nykytilanne

Turun Aikuiskoulutuskeskus

Turun Aikuiskoulutuskeskus on vuonna 1974 perustettu ammatilliseen aikuiskoulutukseen erikoistunut koulutuksen järjestäjä ja tällä hetkellä Varsinais-Suomen suurin aikuiskoulutusta tarjoava oppilaitos. Aikuiskoulutuskeskus toteuttaa omaehtoista aikuiskoulutusta, työvoimakoulutusta, oppisopimuskoulutusta sekä yritysten henkilöstökoulutusta. Aikuiskoulutuskeskuksessa opiskelee vuosittain 9.500 henkilöä 20 eri koulutusalailla. Järjestämissopimuksia on yli 80 perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoon.

Turun Aikuiskoulutuskeskuksen ylläpitäjänä toimii Turun Aikuiskoulutussäätiö. Säätiö on lähellä Turku-konsernia toimiva yhteisö, jonka seitsemästä hallituksen jäsenestä Turun kaupunki nimeää kolme. Säätiön roolina on toimia oppilaitoksen taustatukena ja toiminnan mahdollistajana. Säätiö omistaa suurimman osan aikuiskoulutuskeskuksen tiloista. Säätiön ylläpitäjävastuu on laajentunut viime vuosina, sillä Turun kesäyliopisto siirtyi säätiöön vuonna 1999 ja Paimion ammatillinen aikuiskoulutuskeskuksen toiminta fuusioitiin Turun Aikuiskoulutuskeskukseen vuonna 2009.

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus

Turun ammatti-instituutti on Turun kaupungin ylläpitämä ammatillinen oppilaitos, jossa toteutetaan opetussuunnitelmaperusteista ammatillista peruskoulutusta, jonka pääkohderyhmänä ovat nuoret, ja aikuisten näyttötutkintoina toteutettavaa ammatillista perus- ja lisäkoulutusta. Ammatti-instituutti kuuluu Turun kaupungin sivistystoimialaan ja toimii ammatillisen koulutuksen tulosalueella ja aikuiskoulutuksen tulosalueella (liite 1). Ammatti-instituutin toimintaa ohjaavat ja kehittävät luottamushenkilöistä koostuvat kasvatus- ja opetuslautakunta, lautakunnan suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto sekä ruotsinkielisen koulutuksen osalta lautakunnan ruotsinkielinen jaosto.

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksessa opiskelee vuosittain noin 6.000 opiskelijaa erityyppisissä aikuisopinnoissa. Turun kaupungin koko ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan valtionosuusrahoitteisten ammatillisten perustutkintojen opiskelijapaikkakiintiö on 4.235, josta n. 460 vuosi-paikkaa on kohdennettu lautakunnan päätöksillä näyttötutkintoon valmistavaan aikuiskoulutukseen. Ammatillisen lisäkoulutuksen vuosikiintiö on oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa noin 100 opiskelijatyövuotta. Ammatillisten perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen järjestämisoikeuksia oppilaitoksella on noin 70.

Oppisopimustoimistot

Oppisopimuskoulutus on ammatillista koulutusta, joka perustuu määräaikaiseen työsuhteeseen. Oppisopimuskoulutuksessa voi hankkia myös ammatillista lisäkoulutusta eli suorittaa ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja sekä tutkinnon osia. Oppisopimukset perustuvat työntäjän ja työntekijän väliseen sopimukseen tutkinnon suorittamisesta työn ohessa.

Sekä Turun ammatti-instituutilla että Turun Aikuiskoulutuskeskuksella on oppisopimustoimintaa opetusministeriön rahoittamilla tutkinnoilla. Oppiso-

pimustoiminta on aikuiskoulutusta suoraan tukevaa toimintaa, mutta se on organisoitu itsenäiselle pohjalle kummassakin oppilaitoksessa. Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimisto sijaitsee sivistystoimialan ammatillisen koulutuksen tulosalueella. Oppisopimustoimisto huolehtii oppisopimuskoulutuksen viranomaistehtävistä. Turun oppisopimustoimistolla on vuosittain noin 1.550 oppisopimusta. Oppisopimuksella toteutettavan ammatillisen lisäkoulutuksen kiintiö on 950 opiskelijatyövuotta.

Turun Aikuiskoulutuskeskuksen yhteydessä toimiva oppisopimustoiminta on suoraan Turun Aikuiskoulutussäätiön alaista toimintaa. Aikuiskoulutussäätiön lisäkoulutuskiintiö on 89 paikkaa.

2012	Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus	Turun Aikuiskoulutuskeskus
Opiskelijatyöpäivät	181.815	345.119
Opiskelijamäärä	6.030	11.225
Henkilöstö (sisältää oppisopimuksen)	110	190
Toimipisteet	7 (toimii myös nuorisokoulutuksen tiloissa)	5
Kaikki tutkinnot	484	698 (ei sis. oppisopimuksia)

Tavoitteet ja reunaehdot

Palvelukyky

Aikuiskoulutuksen uudistamista on tarkasteltava ensisijaisesti asiakkaan näkökulmasta. Turun ammatti-instituutin ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksen aikuiskoulutuksilla on melko vähän päällekkäisyyttä koulutustarjonnassa. Tämä selviää Varsinais-Suomen koulutuksenjärjestäjien 2012 tekemästä selvityksestä. Koulutuksen työnjako ei ole kuitenkaan täysin aukoton, sillä samojen alojen aikuiskoulutusta tarjotaan mm. liiketalousalalla, terveysalalla, ICT-alalla, maahanmuuttajakoulutuksessa sekä ohjaavassa koulutuksessa. Yhteistyöneuvottelut on näilläkin aloilla käynnistetty. Kummassakin oppilaitoksessa on lisäksi oppisopimustoimintaa.

Käytännössä työnjako on muodostunut pääosin siten, että Turun ammatti-instituutti vastaa esimerkiksi autokorjauksen nuorisooasteen koulutuksesta ja Turun Aikuiskoulutuskeskus raskaan kaluston korjauksesta sekä aikuisille suunnatuista autoalan koulutuksista. Talotekniikassa työnjako toimii siten, että ammatti-instituutin aikuiskoulutus vastaa ilmastointipuolesta ja Aikuiskoulutuskeskus putkiasentajista ja muusta talotekniikasta. Useilla erikoistumisaloilla, kuten elintarvikkeissa, kemiassa, lääkealalla sekä laboratorio- ja välinehuoltoalalla, aikuiskoulutus on keskittynyt vain toiselle toimijalle.

Koulutuksen suhteellisen toimivasta työnjaosta huolimatta kummankin oppilaitoksen aikuiskoulutuksen asiakkuudet ovat osin päällekkäisiä. Aikuiskoulutuksen asiakkaita ovat yksilöasiakkaat, elinkeinoelämä koulutuksen hank-

kijana (yritykset, julkinen sektori, kolmas sektori) sekä alueelliset toimijat koulutuksen rahoittajina tai kilpailuttajina (ELY-keskukset, TE-toimistot, oppisopimustoimistot ja muut oppilaitokset). Turku-konsernin näkökulmasta ei ole optimaalinen tilanne, mikäli päällekkäisyyksillä hukataan resursseja tai heikennetään koko aikuiskoulutuksen suhteellista asemaa kansallisesti kiristyvillä koulutusmarkkinoilla.

Mahdollisen yhdistymisen konkreettisimmat hyödyt asiakkuuksien hallinnassa olisivatkin saatavilla erityisesti ohjauksessa, neuvonnassa, markkinoinnissa, maahanmuuttajien koulutuksessa sekä yhteydessä elinkeinoelämään. On nähtävissä, että yhden luukun palvelumalli konsernin sisällä ja sen lähellä toimivassa aikuiskoulutuksessa ja oppisopimustoiminnassa toisi mukanaan selviä etuja asiakastarpeiden huomioimiseen ja toimenpiteiden räätälöintiin. Yhdistetty markkinointi ja tiedotus helpottaisivat omiin tarpeisiin soveltuvan koulutuksen löytymistä keskittämisestä saatavien kustannussäästöjen lisäksi. Keskitetty oppisopimustoiminta varmistaisi paikkojen täysimääräisen hyödyntämisen sekä yhteiset toimintaperiaatteet. Yhteinen aikuiskoulutus mahdollistaisi maahanmuuttajille suunnattavan koulutuksen kasvattamisen ja todennäköisesti vahvistaisi aikuiskoulutuksen menestymismahdollisuuksia viranomaisten suorittamissa koulutuksen kilpailutuksissa.

Tarve oppilaitosten aikuiskoulutusten yhdistämiselle tulee ilmi myös sovittujen käytäntöjen kautta. Oppilaitosten asiantuntijat ja opettajat tekevät jo nyt melko paljon opetustöitä kummallekin oppilaitokselle. Oppilaitokset ovat myös perustaneet yhteisen yritysasiamiehen Turun Seudun Yrityskeskus Potkuriin. Yhdistäminen tarjoaisi merkittävän edun henkilöstön osaamisen yhteiskäytön laajentamiseen.

Tällä hetkellä kummallakin oppilaitoksella on omia toimiala- ja koulutusala-kohtaisia työelämäkontakteja. Aikuiskoulutusten yhdistäminen mahdollistaisi nykyistä paremmin yhteisen koulutusten suunnittelun ja suuntaamisen elinkeinoelämän tarpeisiin. Yhden luukun mallissa koulutuksen sisällöllinen suunnittelu ja toteuttaminen toimitaisivat asiakkaiden kannalta selkeämmin (työelämästä tulevat kouluttajat, työssäoppiminen, tutkintotilaisuudet jne.). On todennäköistä, että yhden organisaation olisi helpompi hoitaa kattavasti ja uskottavasti yhteyksiä elinkeinoelämä- sekä työmarkkinajärjestöihin.

Yhdistynyt aikuiskoulutus muodostaisi kansallisestikin erittäin merkittävän aikuiskoulutuksen osaamiskeskittymän Turku-konsernin omistajaohjauksen piiriin. Tämä avaisi mahdollisuuksia seudulliselle toimintatavalle sekä toiminnan laajentamiseksi uusille asiakasryhmille tai markkina-alueille.

Aikuiskoulutuksen myynti on riippuvainen talouselämän suhdanteista sekä koulutuspalveluiden myynnin kilpailutuksissa menestymisestä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on kiintiöinyt ammatillisen lisäkoulutuksen vuosipaikat Turun oppisopimustoimiston valvoman oppisopimustoiminnan osalta, mutta ammatillisen peruskoulutuksen oppisopimuksien solmimista ei ole kiintiöity vaan riippuvainen työelämän mahdollisuuksista solmia oppisopimuksia.

Kysynnän ja toiminnan ennakoimattomuus aiheuttaa haasteita Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja Turun oppisopimustoimiston talousarvion toteutukseen; toiminnan määrä vaihtelee vuosittain hyvinkin paljon, samalla myös kustannukset ja tuotot sekä myynnin että valtionosuuksien osalta. Jotta edellisenä vuonna valmisteltu talousarvio on toiminnan määrän

tasolla, edellyttää se vuoden mittaan talousarviolukujen muutoksia ja tarvittaessa lisäbudjetin hakemista valtuustolta. Turun kaupungin jäykkä budjetoitintiprosessi vaikeuttaa riittävän joustavan ja nopeasti reagoivan aikuiskoulutuksen toteutusta.

Yhtenä perusteluna aikuiskoulutuksen siirtoon Turun Aikuiskoulutuskeskuskelle on pidetty kunnan kilpailuneutraaliteettivelvoitetta: kunnan hoitaessa tehtäviä kilpailutilanteissa markkinoilla tulee tehtävä siirtää yhtiön tai muun yhteisön hoidettavaksi. Käytännössä kilpailutilanne koskee kilpailutettavaa palvelutoimintaa, esim. työvoimapoliittista koulutusta, ei järjestämislupaa edellyttävän opetuksen järjestämistä, jota on kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudella rahoittama ammatillinen perus- ja lisäkoulutus. Kilpailutettava palvelutoiminta muodostaa Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen toiminnasta n. 50 % ja ulkoisista tuloista 100 %.

Oppisopimustoiminta

Oppisopimustoiminnan itsenäinen rooli muusta opetuksesta on perusteltua, koska oppisopimukseen kuuluvaa tietopuolista opetusta hankitaan eri oppilaitoksilta. Esimerkiksi Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimisto hankkii noin 55 % tietopuolisesta kurssituksesta ammatti-instituutista ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksesta sekä loput 45 % muista oppilaitoksista. Oppisopimustoiminnan ja aikuiskoulutuksen välistä yhteyttä korostaa se, että yli 90 % tehdyistä oppisopimuksista solmitaan yli 20-vuotiaille.

Nykymallin hankaluutena on Turku-konsernin sisällä ja sen lähellä toimivien oppisopimustoimintojen sijaitseminen kahdessa aikuiskoulutusta antavassa oppilaitoksessa, mikä vaikeuttaa koordinoitua yhteydenpitoa työnantajiin. Asiakkaat eivät aina tiedosta, kumman toimiston kanssa he ovat asiakassuhteessa: Toisen toimiston yritysasiakas saattaa kirjautua sähköiseen asiointiin toisen toimiston sivujen kautta eikä näin ollen löydä omia tietojaan. Lisäksi on mahdollista, että asiakas on saanut neuvonnan toisen toimiston kautta ja asioi kuitenkin toisessa. Edelleen on tilanteita, jossa yritys asioi kummankin toimiston kanssa samanaikaisesti eri opiskelijoiden osalta.

Useilla kaupunkiseuduilla oppisopimustoiminta on keskitetty seutu- tai maakuntatasoiseksi yhden luukun palveluksi (esim. Pirkanmaa ja Satakunta). Tällä on saavutettu toiminnallisia ja taloudellisia etuja, esimerkiksi laajemat työnantajakontaktit, valtionosuuspohjaisten oppisopimuspaikkojen määrän kasvattaminen sekä kustannussäästöt koulutushankinnoissa ja markkinoinnissa.

Turku-konsernin sisällä ja sen lähellä toimivassa oppisopimustoiminnassa tulee olla tavoitteena yhden luukun palvelumalli, jonka tehokas toteutuminen edellyttää Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimiston ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksen oppisopimustoiminnan yhdistämistä uudeksi oppisopimustoitoksi. Yhdistetyn oppisopimustoimiston tulee edellä mainituista seikoista johtuen sijaita kaikissa tapauksissa hallinnollisesti irrallaan aikuiskoulutuksesta, jotta se kykenee kilpailuttamaan ja hankkimaan teoriapohjaista koulutusta eri aikuiskoulutusorganisaatioilta.

Uuden yhdistyneen oppisopimustoimiston tulee mahdollistaa oppisopimustoimiston roolin laajentaminen myöhemmin maakunnalliseksi, josta on hyviä kokemuksia muilta kaupunkiseuduilta. Tämä olisi myös opetus- ja kulttuuri-

ministeriön suositusten ja Varsinais-Suomen liiton rahoittaman Ammatillinen koulutus Varsinais-Suomessa 2016 -selvityksen mukainen kehityssuunta.

Henkilöstö

Siirrettäessä kaupungin toimintoja ulkopuolisen palveluntarjoajan toteutettavaksi noudatetaan liikkeenluovutuksen periaatteita. Liikkeenluovutuksesta on säännöksiä mm. työsopimuslaissa, laissa kunnallisesta viranhaltijasta, laissa työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja laissa yhteistoiminnasta yrityksissä. Lisäksi kaupunginhallitus on 4.10.2010 § 516 ja 25.10.2010 § 554 päättänyt kaupungin omien toimintojen yhtiöittämiseen ja ulkoistamiseen liittyvistä henkilöstöä koskevista periaatteista.

Mikäli Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston henkilöstö siirtyisi pois Turun kaupungin palveluksesta toiselle työnantajalle, mahdollinen siirto tapahtuisi siirtymähetkellä voimassa olevin palvelussuhteen ehdoin. Mahdollisessa siirrosta vastaanottava organisaatio olisi velvollinen noudattamaan siirtyneisiin työntekijöihin ja viranhaltijoihin luovutushetkellä voimassa olevaa kunnallista yleistä virka- ja työehtosopimusta (KVTES) ja kunnallista opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimusta (OVTES) kyseisten virka- ja työehtosopimusten sopimuskauden loppuun asti. Tällä hetkellä voimassa olevat sopimukset ovat voimassa 28.2.2014 saakka, ja niiden voimassaolo jatkuu 28.2.2014 jälkeen vuoden kerrallaan, jollei niitä kirjallisesti irtisanota viimeistään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden päättymistä. Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa noudatetaan Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimusta (Sivistystyönantajat ry:n sekä Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry:n, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n välinen sopimus), jonka palvelussuhteen ehdot poikkeavat osittain kunta-alan työaika- ja palkkausmääräyksistä. Vastaanottava työnantaja ei voi yksipuolisesti muuttaa siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen ehtoja siirtymäkauden aikana.

Turun kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö on kunnallisessa eläkejärjestelmässä eli kunnallisen eläkelain piirissä (KuEL), kun taas Turun Aikuiskoulutussäätiön työntekijät ovat työntekijän eläkelain (TyEL) piirissä. Jos siirtyvien työntekijöiden eläkejärjestelmä muuttuu, saattaa muutos vaikuttaa henkilön eläketurvaan. Mahdollisen siirron yhteydessä Aikuiskoulutussäätiön tulee selvittää eläkekertymät kunkin siirtyvän työntekijän ja viranhaltijan osalta erikseen sekä selvittää mahdollisuudet kompensoida sellaiset mahdolliset heikennykset, jotka KuEL:n piiristä TyEL:n piiriin siirtyminen työntekijän eläketurvaan aiheuttaa.

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston henkilöstön edustajat osallistuvat Turun ammatti-instituutissa tehtävään mahdollisen siirron valmisteluun. Menettelyyn sovelletaan lakia työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (myöh. kuntien yhteistoimintalaki). Lisäksi menettelyssä on huomioitava kaupunginhallituksen 21.1.2013 § 42 hyväksymä yhteistoiminta- ja työsuojeluasioita koskeva menettelytapaohje Turun kaupungissa. Turun Aikuiskoulutuskeskuksen henkilöstön edustajat osallistuvat siirron valmisteluun Aikuiskoulutuskeskuksessa, ja tähän menettelyyn sovelletaan lakia yhteistoiminnasta yrityksissä (myöh. yritysten yhteistoimintalaki).

Jotta henkilöstöryhmillä olisi em. yhteistoimintalakien tavoitteiden mukaisesti mahdollisuus vaikuttaa edessä olevan päätöksen valmisteluun, yhteistoimintamenettely on tarkoituksenmukaista aloittaa Turun kaupungin yhteistyötoimikunnassa, joka on kaupunkitason yhteistoimintaelin. Tämän lisäksi asiaa tulee käsitellä sivistystoimialan yhteistoimintaelimessä, ammatillisen koulutuksen tulosalueen ja aikuiskoulutuksen tulosalueen työpaikkakokouksissa sekä Turun Aikuiskoulutuskeskuksen yhteistoimintamenettelyssä. Turun kaupungin yhteistyötoimikunnan käsittelyn tulee olla käyty ennen lopullisten siirtymistä koskevien päätösten tekemistä.

Kuntien yhteistoimintalain 11 §:n mukaan liikkeen luovuttajan ja luovutuksensaajan on selvitettävä niille henkilöstön edustajille, joiden edustamia työntekijöitä luovutus koskee, luovutuksen ajankohta tai suunniteltu ajankohta, luovutuksen syyt, luovutuksesta työntekijälle aiheutuvat oikeudelliset, taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset sekä suunnitellut, työntekijöitä koskevat toimenpiteet. Luovuttajan on annettava em. tiedot hyvissä ajoin ennen luovutuksen toteuttamista ja luovutuksensaajan viimeistään viikon kuluttua luovutuksen toteutumisesta. Vastaava säännös on yritysten yhteistoimintalain 41 §:ssä.

Yhteistoimintamenettely tältä osin tulee käydä erikseen Turun ammatti-instituutissa ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksessa. Mahdollisen siirron yhteydessä vastaanottavan organisaation tulee selvittää siirtyvälle henkilöstölle organisaatiossa noudatettavia henkilöstöhallinnon menettelytapoja mm. seuraavissa asioissa: siirtymävaiheen työaikajärjestelyt, harkinnanvaraisten virka- ja työvapaiden myöntämisen periaatteet ja opetushenkilöstöä koskevat lukuvuotisen työsuunnitelman laadinnan periaatteet.

Siirron jälkeen mahdollisesti tarvittavista organisaatio- ja tehtävämuutoksista sekä niihin liittyvistä henkilöstöjärjestelyistä päättää Turun Aikuiskoulutussäätiö ottaen huomioon yritysten yhteistoimintalain säännökset.

Tammikuun 2013 tilanteen mukaan Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston mahdollinen siirtyminen vähentäisi Turun kaupungin henkilöstömäärää kertaluonteisesti 110 henkilöllä, joista päätoimisia opettajia on noin 87 henkilöä ja muuta henkilökuntaa noin 23 henkilöä. Vakinaisessa palvelussuhteessa on 79 henkilöä. Mahdollinen siirto vähentäisi Turun kaupungin työvoiman käyttöä noin 102 henkilötyövuotta.

Ennen mahdollista siirtoa on hyvä laatia vertaisarviointi, jotta Turun Aikuiskoulutuskeskukseen voidaan siirron yhteydessä tuoda kummankin aikuiskoulutusyksikön parhaat toimintatavat ja käytännöt.

Talous

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus ja oppisopimustoimisto ovat olleet Turun kaupungille tuottoisia toimintoja tulojen kautta. Periaatteellisenä reunaehtona mahdolliselle siirrolle on sen kustannusneutraalius Turun kaupungille ja edelleen sivistystoimialalle. Kaupungin taloudellinen asema ei saa heikentyä mahdollisen siirron takia.

Lähtökohtana taloustarkastelulle tulee olla kaikkien tulojen (mm. valtionosuudet, myynti- ja maksutulot jne.) ja menojen (mm. sisäinen vuokra nuorisosteiden tilojen ja laitteiden käytöstä, investoinnit) kohdentaminen siirrettä-

ville toiminnoille (aikuiskoulutus ja oppisopimustoiminta). Mikäli siirrettävien toimintojen tulot ovat suuremmat kuin niiden aiheuttamat menot, tulisi erotus kattaa vastaanottavan organisaation kanssa solmittavalla sopimuksella, joka kattaa sopimusosapuolten hyväksymällä tavalla aiheutuvan nettomenetyksen liiketoiminnan luovuttajalle. Mahdollisesti sovittava kompensatio ei saa kuitenkaan aiheuttaa sitä, ettei Turun Aikuiskoulutussäätiöllä ole enää edellytyksiä jatkaa aikuiskoulutusta.

Vuonna 2012 oppisopimustoiminnan valtionosuudet olivat opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportin mukaan 6.514.715 euroa. Helmikuussa 2013 annetun arvion mukaan vuoden 2013 valtionosuudet ovat yhteensä 5.794.334 euroa. Suurin vähennys aiheutuu oppisopimustoiminnan tutkintotavoitteisen lisäkoulutuksen valtionosuuden vähenemisestä, joka perustuu koulutuksen yksikköhinnan jäädyttämiseen ja koulutuspaikkojen määrän leikkaamiseen. Samaan aikaan nuorten oppisopimuskoulutukseen panostetaan paljon. Esimerkiksi Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimistolta on leikattu 196 lisäkoulutuspaikkaa ja vastaavasti annettu takaisin 130 paikkaa nuorisotakuun toteuttamiseen. Lisäksi nuorten oppisopimuskoulutuksen kehittämiseen on myönnetty erillistä hankerahoitusta yhteensä 60.000 €.

Opetus- ja kulttuuriministeriön suunnitelmien mukaisesti ensi vuoteen kohdistuu vielä pieniä lisäleikkauksia, mutta vastaavasti panostus nuorten oppisopimuskoulutukseen tulee lisääntymään. Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimistossa on arvioitu, että sen osalta nuorten oppisopimuskoulutukseen tehtävät panostukset tulevat ensi vuodesta alkaen kattamaan aikuisten lisäkoulutuksesta tehtävät leikkaukset.

Tilat

Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus käyttää pääosin samoja tiloja ammatti-instituutin nuorisoasteen koulutuksen kanssa. Aikuiskoulutuksella on omia tiloja Lemminkäisenkadulla. Turun oppisopimustoimistolla on omat tilansa.

Aikuiskoulutuksen osuus Turun ammatti-instituutin kiinteistömenoista 2013:

Amiraalistonkadun toimitilat (ulkopuolinen vuokratila)	12 %
Aninkaisten koulutalo (kaupungin omistama tila)	13 %
Peltolan koulutalo (kaupungin omistama tila)	1 %
Lemminkäisenkadun koulutalo (ulkopuolinen vuokratila)	48 %
Juhannuskukkulan koulutalo (kaupungin omistama tila)	5 %
Uudenmaantien koulutalo (kaupungin omistama tila)	20 %

Turun oppisopimustoimiston tila (ulkopuolinen vuokratila) 100 %

Aikuiskoulutuksen toimintoja ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista siirtää muihin tiloihin, vaikka siirto Turun Aikuiskoulutussäätiölle toteutuisi. Mikäli Aikuiskoulutussäätiö käyttää kaupungin omistamia tiloja, laitteita, IT-verkkoja, työterveyshuoltoa jne., tulee näistä kaikista tehdä vuokra-, käyttöoikeus- ym. sopimukset, joiden hinnoittelu perustuu käypiin hintoihin.

Yhteys nuorisoasteen koulutukseen ja konserniohjaus

Toisen asteen nuorten koulutuksella (lukiot ja ammatillinen koulutus) sekä

aikuiskoulutuksella on toisiaan tukevat roolit. Synergiaetuja voidaan havaita koulutuksen suuntaamisen lisäksi esim. henkilöstöresurssien ja tilojen yhteiskäytöstä ja kalliita investointeja edellyttävien koulutusten toteuttamisessa. Suurissa kaupungeissa on muuta maata ratkaisevasti erilaiset edellytykset ja perustelut luoda järjestämismalleja, joissa saman konsernin eri osat voivat erikoistua nuorten ja aikuisten koulutuspalveluiden tuottamiseen. Suurimpien kaupunkiseutujen asiakasvolyymit ja vientipainotteisen elinkeinöelämän muutostarpeet perustelevat muusta maasta poikkeavat ratkaisut.

Toimivan mallin edellytyksenä on kuitenkin konserniohjauksen olemassaolo, jolla varmistetaan yhteistyön toimivuus. Suurten vertailukaupunkien joukossa Turku on menestynyt heikohkosti opetusministeriön uusien aloituspaikkojen jaossa. Osaltaan tämä johtuu ministeriön linjasta, joka suosii niitä koulutuksen ylläpitäjiä, jotka ovat kyenneet toteuttamaan rakenteellisia uudistuksia (liite 2).

Muutoksen lähtökohtana on, että yhteys nuorten ammatilliseen koulutukseen säilyy tiiviinä ja kehittyy. Nykyisissä järjestämisluvissa ei kiintiöidä aikuisille suunnattujen valtionosuuspohjaisten perustutkintojen määrää, vaan ne voidaan tarpeiden mukaan joustavasti suunnata aikuisille tai nuorille. Toteutettavan ratkaisun tulee mahdollistaa valtionosuuksilla katettavien aloituspaikkojen määrän kasvattamisen nykyistä nopeammin. Toteutettavassa mallissa tulee huolehtia siitä, että Turun ammatti-instituutin aikuisten koulutuksen valtionosuuspohjaiset perustutkintopaikat (toteuma 460) sekä ammatillisen lisäkoulutuksen paikat (noin 100 opiskelijatyövuotta) säilyvät konserniohjauksen piirissä ja niitä voidaan lisätä nykyisestä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksillä. Näiden aloituspaikkojen määrän on oltava riittävä ja yhteys toiselta asteelta näihin sujuva, mikäli esim. lukion tai jo ammatillisen perustutkinnon suorittaneet ohjataan jatkossa aikuiskoulutuksen näyttötutkintoihin. Nuorisotakuun toteutus korostaa tämän yhteyden toimivuutta.

Turun kaupunki uudisti organisaationsa vuoden 2013 alussa. Se siirtyi toimialamalliin ja sopimusohjaukseen sekä perusti konsernihallinnon toimintonsa ja omistustensa ohjaukseen. Uudistus mahdollistaa entistä toimivamman koulutusresurssien ohjauksen konsernitasolla. Aikuiskoulutus ja oppisopimuskoulutus ovat kaupungin elinkeino- ja osaamispoliittisia työkaluja, joiden suuntaaminen ja resurssien kokonaishallinta ovat sivistystoimialan ja konsernihallinnon vastuulla.

Seudullinen tilanne

Varsinais-Suomen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkossa on tapahtunut paljon muutoksia viime vuosien aikana. Alla olevasta taulukosta käy ilmi alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjät vuonna 2008 sekä tilanne tällä hetkellä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät 2008	Ammatillisen koulutuksen järjestäjät 2013
Turun kaupunki (Turun ammatti-instituutti – Åbo yrkesinstitut)	Turun kaupunki (Turun ammatti-instituutti – Åbo yrkesinstitut)
Turun Aikuiskoulutus-	Turun Aikuiskoulutussäätiö (Turun Aikuiskoulu-

säätiö (Turun Aikuiskou-lutuskeskus)	tuskeskus, Oppisopimuspalvelut)
Paimion kaupunki (Pai-mion Aikuiskoulutuskeskus)	
Länsi-Suomen ammatil-lisen aikuiskoulutuksen kuntayhtymä (Innova)	Länsirannikon Koulutus Oy (WinNova) Huom! Tämän Innova muodosti yhdessä satakuntalais-ten koulutuksenjärjestäjien kanssa.
Salon seudun koulutus-kuntayhtymä (Salon seudun aikuisopisto, Salon ammattiopisto, Salon seudun oppiso-pimustoimisto)	Salon seudun koulutuskuntayhtymä (Salon seu-dun aikuisopisto, Salon ammattiopisto, Salon seudun oppisopimustoimisto)
Loimaan koulutuskun-tayhtymä (Loimaan ammatti- ja aikuisopisto)	Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä (Loi-maan ammatti- ja aikuisopisto, Uudenkaupungin ammattiopisto Novida)
Uusikaupunki (Uuden-kaupungin ammattiopis-to Novida)	
Raision seudun koulu-tuskuntayhtymä RASE-KO (Raision ammat-tiopisto, Raision kaup-paopisto, Naantalin ammattiopisto, Timali, Raision oppisopimus-toimisto)	Raision seudun koulutuskuntayhtymä RASEKO (Raision ammattiopisto, Raision kauppaopisto, Naantalin ammattiopisto, Timali, Raision oppiso-pimustoimisto, Lounais-Suomen käsi- ja taide-teollisuusoppilaitos)
Mynämäki (Lounais-Suomen käsi- ja taide-teollisuusoppilaitos)	
Kaarinan kaupunki (Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos)	Peimarin koulutuskuntayhtymä (Ammattiopisto Livia/Yrkesinstitut Livia)
Varsinais-Suomen maa-seutuoppilaitoksen kuntayhtymä (Varsinais-Suomen maaseutuoppi-laitos)	
Kalatalouden ja meren-kulun koulutussäätiö (Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti/ Finlands fiskeri och mil-jöinstitut)	
Turun Ammattiopis-tosäätiö (TAO Turun Ammattiopistosäätiö)	Turun Ammattiopistosäätiö (TAO Turun Ammat-tiopistosäätiö)
S. ja A. Bovaliuksen säätiö (Bovalius-opisto)	S. ja A. Bovaliuksen säätiö (Bovalius-opisto) Vuoden 2008 alussa syntynyt valtakunnallinen erityisoppilaitos, johon liittyi valtion omistama Aura-Instituutti
Axxell Utbildning Ab	Axxell Utbildning Ab (Axxell)

(Axxell)	
Åbolands Yrkeinstitut samkommun (Åbolands Yrkeinstitut)	

Toteutustavat

Työryhmä on työssään arvioinut kolmea toteutusmallia. Ensimmäinen vaihtoehto, liiketoimintasiirto Turun kaupungilta Turun Aikuiskoulutussäätiölle, on kaikilta osin kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen malli. Toinen vaihtoehto, ns. sopimusyhteistyömalli, ei ratkaise oppisopimustoiminnan sijaintia kahdessa paikassa, eikä siten ole tarkalleen kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen. Näiden lisäksi työryhmässä on ollut esillä ministeriön suosituksen mukainen toteutusmalli, joka kokoaisi nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen samaan järjestäjäorganisaatioon. Nuorten ammatillisen koulutuksen osalta malli ei kirjaimellisesti vastaa kaupunginvaltuuston lauseketta, koska valtuuston päätöslauselmassa ei ole otettu kantaa nuorten ammatilliseen koulutukseen.

Liiketoimintasiirto Turun kaupungilta Turun Aikuiskoulutussäätiölle (malli 1)

Turun kaupunki on v. 1970 perustanut Turun Aikuiskoulutussäätiön huolehtimaan ammatillisesta aikuiskoulutuksesta Turussa. Säätiön säännöissä sen tarkoituksena määritellään pääasiallisesti ammattikoulutustarpeessa olevien henkilöiden työhönsijoittumisen edistäminen koulutuksen avulla. Tämän lisäksi mukaan on tullut suuri tarve ammattitaitoa ylläpitävän koulutuksen eli henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksen toteuttamiselle.

Liiketoimintasiirtoon perustuvan mallin tarkoituksena on siirtää Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus ja oppisopimustoimisto Turun Aikuiskoulutussäätiöön. Yhdistämisellä pystyttäisiin entistä paremmin vastaamaan alueen aikuiskoulutuksen elinkeinopoliittiseen haasteeseen ja tarpeeseen. Yhdistymisessä Turun Aikuiskoulutuskeskus ja Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutus yhdistettäisiin aikuiskoulutusta tarjoavaksi Turun Aikuiskoulutukseksi. Vastaavasti Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimisto ja Turun aikuiskoulutussäätiön oppisopimuspalvelut muodostaisivat yhdistetyn Turun oppisopimustoimiston, joka toimisi Aikuiskoulutussäätiössä erillisenä itsenäisenä yksikkönä. Malli mahdollistaa myös sen, että nuorisosta ammatillinen koulutus siirretään Aikuiskoulutussäätiöön toisessa vaiheessa.

Mallissa Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston henkilöstö siirtyy Turun Aikuiskoulutussäätiöön. Siirtyvä toiminta jatkuu pääsääntöisesti nykyisissä tiloissa, jolloin säätiö maksaa kaupungille vuokraa käyttämistään tiloista. Henkilöstön asemaa turvaavat selkeät liikkeenluovutuksen periaatteet ja jo tehtyjen vastaavien siirtojen luomat käytänteet.

Liiketoimintasiirron etuja:

- kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen malli, jossa siirron toiminnalliset reunaehdot ovat saavutettavissa
- koulutustarjonta monipuolistuu, reaktiivisuus sekä asiakaslähtöisyys paranevat ja aikuiskoulutusta kyetään kehittämään yhtenä kokonaisuutena

- saavutetaan alueellisesti riittävän vahva ja itsenäinen ammatilliseen aikuiskoulutukseen erikoistunut järjestäjä, jolla on tietyillä koulutusaloilla valtakunnallinen erityisasema
- kustannussäästöt, kun aikuiskoulutuksen koordinointi, markkinointi ja toteuttaminen tapahtuvat yhden ylläpitäjän toimesta
- henkilöstön kannalta selkeä malli
- kaupungin työvoiman käyttö vähenee
- opetus- ja kulttuuriministeriön aikuiskoulutukseen suuntaamat rahat saadaan täysimääräisinä alueen elinkeinoelämän kehittämiseen
- oppisopimuspalvelun keskittäminen takaa laadukkaan neuvonnan ja tiedottamisen sekä asiakkaille palvelun yhden luukun periaatteella
- koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman tavoite toteutuu: ammatillisen koulutuksen järjestäjistä muodostetaan riittävän suuria ja monipuolisia tai muutoin vahvoja koulutuksen järjestäjiä, joilla on edellytykset kehittää työelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin
- säätiö toimii lähellä Turku-konsernia ja sen taloudellinen asema on vahva
- säätiö ei ole kenenkään varsinaisessa omistuksessa, joten sitä ei voida siirtää kaupunkikonsernin ulottumattomiin
- opetus- ja kulttuuriministeriön keskeisimmät tavoitteet toteutuvat: työvoiman saatavuuden turvaaminen, koulutuspalveluiden työelämävastavuuden ja asiakassuuntautuneisuuden parantaminen, elinikäisen oppimisen ja yksilöllisten opintopolkujen edellytysten vahvistaminen sekä koulutuksen saavutettavuuden turvaaminen

Liiketoimintasiirron haasteita:

- yhteys nuorisosteiden ammatilliseen koulutukseen loittonee ja tulee varmistaa konserniohjaukseen luotavilla keinoilla (esim. nuorisotakuu)
- malli ei ole tarkalleen ministeriön ammattiopistostrategian mukainen, mutta toisaalta ylläpitäjä itse saa päättää organisoitumisesta
- valtionosuudet siirtyvät säätiölle
- kaupungin omistajaohjausta tulee lisätä säätiössä
- malli ei ole paras mahdollinen seudun muiden oppilaitosten mahdollisia liitoksia ajatellen, koska niissä nuorisosteiden koulutus ja aikuiskoulutus ovat saman ylläpitäjäorganisaation alaisuudessa.

Sopimussyhteistyömalli (malli 2)

Sopimussyhteistyömallilla (liite 3) tarkoitetaan mallia, jossa Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen henkilökunta, materiaalit ja tilojen vuokravastuut siirtyvät Turun Aikuiskoulutussäätiölle, minkä jälkeen kaupunki ostaa aikuiskoulutuksen Turun Aikuiskoulutuskeskukselta. Koulutuksen hankinnan yhteydessä kaupunki valvoo, että kaupungin valtionosuuspohjaisilla koulutuspaikoilla tehtävä koulutus tukee sen strategisia tavoitteita, esimerkiksi nuorisotakuun toteuttamista. Mallissa koulutuspaikkojen käytöstä sovitaan kaupungin ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksen välisellä operatiivisella palvelutuotosopimuksella tai vastaavalla sopimuksella, jolla samalla varmistetaan kaupungin strategisen palvelusopimuksen mukaisten tavoitteiden toteutuminen. Turun Aikuiskoulutussäätiö säilyy edelleen nykyasemassaan lähellä Turku-konsernia.

Ammatillisesta koulutuksesta annettu laki antaa koulutuksen järjestäjälle mahdollisuuden hankkia osan laissa tarkoitetuista palveluista lain 9 §:ssä

tarkoitettua koulutuksen järjestäjältä. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään ko. lain mukaisesti. Kunta ei siten voi olla koulutuksen järjestäjänä ja tilata kaikkea koulutusta ulkopuoliselta tuottajalta. Viranomaisvastuita ja valvontaa koulutuksen järjestäjä ei voi ulkoistaa. Koska nuorten koulutus jäisi edelleen Turun kaupungin vastuulle, on malli tulkittavissa lain mukaiseksi osittaiseksi koulutuksen hankkimiseksi ulkopuoliselta taholta.

Oppisopimuskoulutuksen osalta mallin toimivuuden parantamiseksi Turun oppisopimustoimistosta tulisi muodostaa oma taseyksikkö. Tällöin sille ohjattaisiin suoraan oppisopimuskoulutukseen tarkoitettua valtionosuudet. Nykyisessä mallissa valtionosuudet tulevat yleiskatteellisina Turun kaupungille ja oppisopimustoimisto toimii talousarvion puitteissa. Kun perustutkintojen määrää ei ole rajoitettu, ammatilliseen perustutkintoon valmistavia oppisopimuksia voitaisiin tehdä kaikille halukkaille, mutta nykymallissa tämä edellyttäisi aina kiintiön ylittyessä kaupunginvaltuuston tekemää muutosta talousarvioon.

Sopimusyhteistyömallin etuja:

- täyttää pääosin siirrolle asetetut toiminnalliset tavoitteet
- kaupunki voi jatkaa aikuiskoulutuksen strategista ohjausta määrittelemällä tulostavoitteet ja alat, joille paikat tulee käyttää
- koulutuspaikkojen tilaushinta voidaan määritellä kaupungin kannalta kustannusneutraalisti
- tilaaja-tuottaja-malli toimii, kaupunki voi joustavasti päättää vuosittain, mikä osuus perustutkintopaikoista on nuoriso- ja mikä aikuiskoulutuksessa
- opetus- ja kulttuuriministeriön ei tarvitse siirtää koulutuspaikkoja
- oppisopimustoiminta säilyy kaupungin viranomaistehtävänä ja on käytettävissä kaupungin koulutuspoliittisessa päätöksenteossa esim. nuorisotakuun toteuttamiseksi
- kaupungin työvoiman käyttö vähenee
- aikuiskoulutuksen tuottavuus paranee
- aikuiskoulutuksessa voidaan joustavammin osallistua työvoimapolitiittisten koulutusten kilpailutuksiin ja myydä koulutusta ulos

Sopimusyhteistyömallin haasteita:

- malli ei ole ammattiopistostrategian mukainen. Strategian mukaan nuorisokoulutus ja aikuiskoulutus tulee yhdistää samaan organisaatioon. Malli on kuitenkin mahdollinen, koska suhteessa ministeriöön ei mikään muutu.
- valtionosuudet eivät mene suoraan koulutuksen järjestämiseen, joten malli saattaa heikentää säätiön mahdollisuuksia esim. investoida
- malli ei tuo joustavuutta oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen, ellei oppisopimustoimistosta perusteta omaa taseyksikköä
- kaupungin ja Turun Aikuiskoulutuskeskuksen välisten sopimusten sisältö voi vaikuttaa henkilöstön asemaan ja töiden jatkuvuuteen
- ei ole täysin kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen, koska ei ratkaise oppisopimustoiminnan sijaintia kahdessa paikassa
- lisää sopimushallintoa

Kaikki ammatillinen koulutus kootaan Turun Aikuiskoulutussäätiöön (malli 3)

Opetus- ja kulttuuriministeriön ammattiopetusstrategia ehdottaa Turulle kaiken ammatillisen koulutuksen eli nuorten ja aikuisten koulutuksen yhdistämistä yhteen ylläpitäjäorganisaatioon (esim. osakeyhtiö tai säätiö). Tällä perusteella työryhmä arvioi myös tämän mallin toteutettavuutta yleisellä tasolla. Malli ei ole tarkalleen valtuuston päätöksen mukainen.

Mikäli kaikki ammatillinen koulutus keskitettäisiin ministeriön mallin pohjalta säätiöön, silloin luontevin vastaanottava organisaatio olisi Turun Aikuiskoulutussäätiö, joka on perustettu tätä tehtävää varten. Säätiö olisi toiminnallisesti valmis vastaanottamaan koko ammatillisen koulutuksen Turun kaupungilta. Turun kaupungin sivistystoimialan johtoryhmä näkee tässä mallissa parempia toiminnallisia etuja kuin pelkän aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirrossa. Tämä olisi ensimmäisenä käsitellyn mallin eli liike-toimintasiirron mukainen ratkaisu lisättynä nuorten ammatillisen koulutuksen siirrolla.

Myös Turku-konsernia lähellä olevan Turun Ammattiopistosäätiön (ent. maalariammattioppilaitos) toiminnot voitaisiin sulauttaa Turun Aikuiskoulutussäätiöön. Mallissa Turun ammatti-instituutin oppisopimustoimisto ja Turun Aikuiskoulutussäätiön oppisopimuspalvelut muodostaisivat yhdistetyn Turun oppisopimustoimiston Aikuiskoulutussäätiön alaisuuteen.

Tulevaisuudessa Turku ja seudun muut kunnat joutunevat kaikissa tapauksissa yhdessä arvioimaan seudullisen järjestäjäverkon tiivistämistä. Turku-konsernin nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen sijaitseminen samassa säätiömuotoisessa organisaatiossa mahdollistaisi seudullisen järjestäjäverkon tiivistämisen todennäköisesti paremmin kuin nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen eriyttäminen konsernin eri osiin. Tiivistäminen voisi vaihtoehtoisesti tapahtua myös perustettavaan osakeyhtiöön, jonka omistajina olisivat kunnat ja Turun Aikuiskoulutussäätiö.

Mikäli kaikki Turun kaupungin ammatillinen koulutus siirrettäisiin Turun Aikuiskoulutussäätiön alaisuuteen, tultaisiin säätiön säännöt muuttamaan siten, että ne mahdollistavat ammatilliseen koulutukseen erikoistuneen ja demokraattisia voimasuhteita edustavan hallituksen työskentelyn osana Turku-konsernia.

Mallin etuja:

- opetus- ja kulttuuriministeriön ammattiopistostrategian tarjoaman esimerkin mukainen
- yksi joustava koulutuksenjärjestäjä, joka mahdollistaa niin henkilökohtaiset opintopolut kuin nuorisotakuun toteutumisen kaupungin strategisessa ohjauksessa
- valtionosuksiin perustuva budjetti on selkeämmin rakennettavissa ja sopeutettavissa, kun valtionosuuksien ja opiskelupaikkojen suhde on selkeä
- tukipalveluiden, tilojen ja kaluston yhteiskäyttö helpottuu
- säätiö pystyy vapaammin vaikuttamaan tukipalveluittensa hintaan ja laatuun
- mahdollisuus fuusioida muitakin oppilaitoksia työssäkäyntialueella

- joustavampi koulutuksen myynti ja osallistuminen työvoimapolitiittisten koulutusten kilpailutuksiin
- synnyttäisi yhden Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä
- ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaihe ei ole samalla tavalla kriittinen, joten mallista saatavat toiminnalliset edut ammatilliselle koulutukselle olisivat hyvät
- säätiöllä on valmius ottaa koulutus vastuulleen

Mallin haasteita:

- nuorten koulutus on keskeinen osa sivistystoimialan rakennetta ja nykyistä kunnallista päätöksentekoa
- säätiön säännöt ja päätöksenteko tulee arvioida uudelleen
- valtionosuudet siirtyvät säätiölle
- mallista ei ole käyty keskustelua Turun päätöksenteossa, joten sen toteutusaikataulu saattaisi venyä
- henkilöstösopimusten moninaisuus liiketoiminnan siirrossa

Johtopäätös

Kaupunginvaltuusto päätti 3.12.2012 § 237, että kaupunkitason toimenpiteenä selvitetään ja valmistellaan Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirto Turun Aikuiskoulutussäätiölle. Edellä käsitellyistä kolmesta toteutusmallista Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutusta ja oppisopimustoimistoa koskeva liiketoimintasiirto Turun kaupungilta Turun Aikuiskoulutussäätiölle (malli 1) on ainoa, joka täyttää tarkalleen kaupunginvaltuuston lausekkeen sisällön. Työryhmän mielestä malli on mahdollista toteuttaa. Mallin toteuttaminen edellyttää, että sen toteutusmallista päästään sopimukseen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Ellei mallin 1 toteutustavalla voida edetä, työryhmän näkemyksen mukaan myös sopimusyhteistyömalli (malli 2) on mahdollista toteuttaa. Malli ei kuitenkaan ole kaikilta osin kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen. Tässä mallissa voitaisiin saavuttaa suurin osa muutoksen toiminnallisista tavoitteista, ja sen toteuttaminen ei todennäköisesti edellyttäisi ministeriöltä muutoksia nykyisiin toimilupiin.

Työryhmä on yksimielinen siitä, että nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen kokoava säätiö (malli 3) olisi toiminnallisesti ja asiakkaiden näkökulmasta tavoiteltavin malli. Sivistystoimialan johdon näkemyksen mukaan tähän tulisi siirtyä suoraan. Malli olisi myös opetus- ja kulttuuriministeriön toiveiden mukainen. Malli saavuttaisi kaupunginvaltuuston asettaman lopputuloksen Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston osalta, mutta edellyttäisi myös sivistystoimialan nuorten ammatillisen koulutuksen siirtämistä, mihin ei kaupunginvaltuuston päätöksessä ole otettu kantaa.

Mikäli toteutettavaksi valitaan aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston liiketoimintasiirto (malli 1) tai vaihtoehtoisesti kaiken ammatillisen koulutuksen liiketoimintasiirto (malli 3), muutos edellyttää työryhmän mielestä Turun Aikuiskoulutussäätiön sääntöjen tarkistamista siten, että Turun kaupungin oh-

jausroolia vahvistetaan säätiön hallinnossa. Lisäksi kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen Aikuiskoulutussäätiön toiminnassa tulee varmistaa.

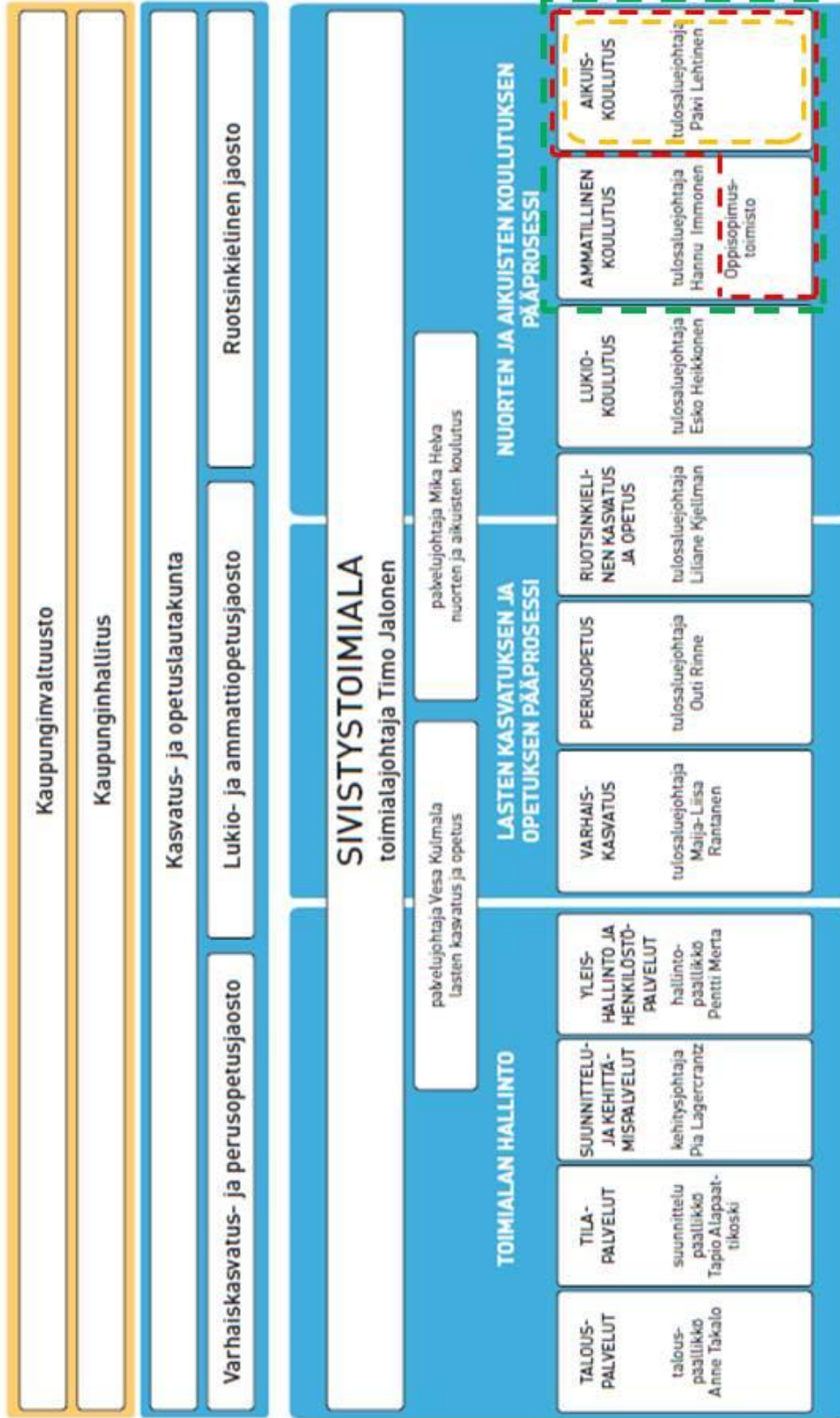
Budjettiteknisistä syistä johtuen toimintojen yhdistäminen olisi suositeltavaa suorittaa vuodenvaihteessa. Aikaisintaan tämä olisi mahdollista vuoden 2014 alusta. On realistista, että aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston liiketoimintasiirtoon perustuva etenemistapa (malli 1) ja sopimussyhteistyömalli (malli 2) voisivat teknisesti toteutua tässä aikataulussa. Kolmas malli, jossa kaikki ammatillinen koulutus kootaan Turun Aikuiskoulutussäätiöön, voisi toteutua myös kaksivaiheisesti siten, että vuonna 2014 siirtyy aikuis- koulutus ja oppisopimustoimisto sekä vuonna 2015 nuorisooasteen ammatillinen koulutus. Toiminnallisesta näkökulmasta kaksivaiheinen siirtyminen ei ole suositeltavaa.

Yhdistämisen seuraavassa, operatiivisessa vaiheessa tulee varmistaa, että

- Henkilöstön asema turvataan kummassakin oppilaitoksessa. Turun Aikuiskoulutussäätiö on valmistelun aikana ilmoittanut, että koska koulu- tuksissa ei ole päällekkäisyyksiä, henkilöstön palvelussuhteet ovat toiminnallisesta näkökulmasta pääosin turvattuja. Turun Aikuiskoulutus- keskuksen yhteistoimintamenettely aloitetaan välittömästi ja Turun kau- pungin yhteistoimintamenettelyä jatketaan edellä kuvatulla tavalla.
- Mikäli nuorisooasteen ammatillinen koulutus jää Turun ammatti- instituuttiin, tulee sen määrän kasvattaminen ja korkea laatu turvata.
- Turun kaupungin ohjausroolia vahvistetaan Turun Aikuiskoulutussäätiön hallinnossa.
- Siirtoon liittyvä taloudellinen kompensatio Turun Aikuiskoulutussäätiöltä Turun kaupungille määritetään osana yhdistämisneuvottelua.
- Siirrosta käydään neuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

LIITTEET

- Liite 1 Sivistystoimialan organisaatio
- Liite 2 Suurimpien maakuntien valtionosuuteen oikeuttavat opiskelijat syksy 2007 – 2011
- Liite 3 Sopimussyhteistyömalli

1/2013

- Malli 1
- Malli 2
- Malli 3

2.4.2013

Suurimpien maakuntien valtionosuuteen oikeuttavat opiskelijat syksy 2007 – 2011

Liite 1: SUURIMPIEN MAAKUNTIEN VALTIONOSUUTEEN OIKEUTTAVAT OPISKELIJAT SYKSY 2007 -2011
TUTKINTOON JOHTAVA KOULUTUS
 27.9.2012/JJ

	2006	2007	Opiskelijat			Muutos		järj.muutokset %	huomioiden
			2008	* 2009	**2010	2011	2006-11		
01 Uusimaa	29795	30070	30606	34106	35501	38276	8481	28,5 %	
02 Varsinais-Suomi	10353	10436	10511	11017	10822	10745	392	3,8 %	962
04 Satakunta	6330	6276	6371	6007	6267	6198	-132	-2,1 %	
06 Pirkanmaa	11208	11365	11464	12614	13032	13140	1932	17,2 %	
07 Päijät-Häme	5352	5578	5574	5900	6102	6098	746	13,9 %	
11 Pohjois-Savo	7551	7657	7560	7717	7918	7783	232	3,1 %	
12 Pohjois-Karjala	5190	5195	5427	5392	5443	5628	438	8,4 %	
13 Keski-Suomi	7557	7736	7973	8238	8546	8595	1038	13,7 %	
17 Pohjois-Pohjanmaa	10841	10928	10532	10934	11495	11627	786	7,3 %	
Yhteensä	94177	95241	96018	101925	105126	108090	13913	14,8 %	

* 2009 Aura-instituutti (-200)

** 2010 Åbolands yrkeinstitut (-240)

** 2010 Laitilan AKK (-130)

Lähde: OPH perustietokysely syksy 2006 - 2011

Sopimussyhteistyömalli

